

Keuzedeel mbo

Jongerenwerk

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K0160

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer Zorg, welzijn en sport
Op: 26-11-2015

1. Algemene informatie

D1: Jongerenwerk

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

In 2009 werkten er zo'n kleine 3.000 kinder- en jongerenwerkers in Nederland (rapport 'de staat van professioneel jeugd- en jongerenwerk in Nederland'). Het aantal jeugd- en jongerenwerkers is niet recent onderzocht maar zal door de bezuinigingen zijn gedaald. Echter met de komst van de nieuwe Jeugdwet waarin het accent ligt op demedicalisering en preventie zal naar verwachting de behoefte aan sociaal werkers met een specialisme jongerenwerk weer toenemen. Er is behoefte aan jongerenwerkers die preventief werken en ten behoeve van die preventie jongeren activeren en motiveren. Uit de praktijk blijkt dat jongerenwerkers met mbo-niveau dicht bij de doelgroep staan, streetwise zijn en met hun hands-on mentaliteit snel en direct kunnen handelen in de dynamische omgeving van het jongerenwerk. Hierdoor vullen mbo-jongerenwerkers de hbo-functionaris goed aan. Werkgevers streven naar de inzet van een combinatie van hbo- en mbo-opgeleide jongerenwerkers, omdat deze elkaar goed aanvullen.

Relevantie van het keuzedeel

In 2009 werkten er zo'n kleine 3.000 kinder- en jongerenwerkers in Nederland (rapport 'de staat van professioneel jeugd- en jongerenwerk in Nederland'). Het aantal jeugd- en jongerenwerkers is niet recent onderzocht maar zal door de bezuinigingen zijn gedaald. Echter met de komst van de nieuwe Jeugdwet waarin het accent ligt op demedicalisering en preventie, zal de behoefte aan sociaal werkers met een specialisme jongerenwerk weer toenemen. Er is behoefte aan die werkers die juist ook preventief werken.

Beschrijving van het keuzedeel

Dit keuzedeel is een verdieping ten opzichte van het kwalificatiedossier Sociaal Werk. Het beschrijft specifieke kennis en vaardigheden die mbo-jongerenwerkers nodig hebben in het jongerenwerk. Wat in het kwalificatiedossier generiek is beschreven is in dit keuzedeel geconcretiseerd naar het werken met jongeren in de context waarin de jongeren zich bevinden. Het keuzedeel bestaat uit kennis en vaardigheden en bevat geen werkprocessen.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Zet jongeren in hun kracht ter bevordering van hun maatschappelijke participatie.

Complexiteit

De jongerenwerker is werkzaam in een dynamische omgeving. Hij* voert zijn werkzaamheden uit in de wijk en is veelal in contact met jongeren. De jongerenwerker heeft te maken met een steeds wisselende en niet of weinig gestructureerde omgeving, dit is afhankelijk van de wijk waarin hij werkt, de jongeren met wie hij werkt en de problematieken die hij daarbij tegen kan komen. In de verschillende contexten (bijvoorbeeld het platteland, een wijk in grote stad of op een school) betreft de jongerenwerker de omgeving Naast het werken met jongeren, maakt ook het samenwerken met andere professionals (zoals hulpverleners, gemeenteamtensaren, politie, vrijwilligers of personen uit het informele netwerk van de jongere) deel uit van zijn dagelijkse werkzaamheden. Dit maakt het werk complex. Voor een goede werkuitoefening past de jongerenwerker specialistische kennis van en over jongeren toe, alsook specifieke vaardigheden om de jongeren te kunnen ondersteunen. Waar mogelijk zal de jongerenwerker groepen bedienen, bijvoorbeeld bij activiteiten of voorlichting als het gaat om preventie-werkzaamheden. Daarnaast zorgt hij waar nodig voor maatwerk. De jongerenwerker maakt hierbij gebruik van de persoonlijke kwaliteiten en talenten van de jongeren waarmee hij werkt. Deze talenten en kwaliteiten gebruikt hij om de jongeren in hun eigen kracht te zetten en hen daarmee te stimuleren om zelf eventuele (beginnende) problemen aan te pakken, jongeren zelf sturing te geven aan het eigen leven en /de eigen ontwikkeling. De jongerenwerker betreft hierbij de omgeving van de jongere, of laat de jongere zelf zijn omgeving betrekken bij oplossingen. De omgeving kan sterk verschillen (bijvoorbeeld het platteland, een wijk in grote stad of een school), de verschillende contexten vragen verschillende werkwijzen om naast de jongere zelf ook de omgeving te betrekken bij oplossingen.

In de samenwerking met netwerkpartners is de jongerenwerker generalist. Hij weet zijn specialisme over te brengen in multidisciplinaire overleggen en kent de grenzen van zijn eigen specialisme.

*Waar 'hij' staat kan ook 'zij' worden gelezen, waar 'zijn' staat kan ook 'haar' worden gelezen.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De jongerenwerker werkt zelfstandig onder leiding van zijn leidinggevende aan het voorkomen of aanpakken van sociale vraagstukken en het bevorderen van maatschappelijke participatie van jongeren waardoor jongeren (meer) kans kunnen hebben op een beter toekomstperspectief. Hij werkt samen met collega's en externe professionals aan een integrale aanpak passend bij de specifieke situatie van de jongeren. De jongerenwerker is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de taken die hij uitvoert en zijn aandeel in de samenwerking met anderen. Hij legt verantwoording over zijn werkzaamheden af aan zijn leidinggevende.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft brede en specialistische kennis van de leefwereld van jongeren
- heeft brede en specialistische kennis van de ontwikkeling van jongeren
- heeft brede en specialistische kennis van de heersende jongerencultuur
- heeft algemene kennis van leefgebieden en problemen van jongeren (gezin, sociaal, werk, onderwijs, vrije tijdsbesteding, geld, relaties)
- heeft brede en specialistische kennis van groepsprocessen in relatie tot het ondersteunen van jongeren in de wijk
- heeft brede en specialistische kennis van jongerenwerkmethoden (zoals talentontwikkeling, ambulante jongerenwerk, De Inloop en Youth Organizing)
- heeft algemene kennis van burgerparticipatie in relatie tot jongeren
- heeft kennis over positief opvoeden en ontwikkelingsgericht werken
- heeft kennis over opvoedstijlen
- heeft kennis van lokaal preventief jeugd beleid en jeugdhulp

- kan contact leggen en in gesprek gaan met jongeren (individuen en groepen)
- kan de taal van jongeren begrijpen en spreken
- kan (de ontwikkeling van) groepen jongeren analyseren
- kan de analyse van groepen jongeren vertalen naar mogelijke oplossingen ter voorkoming van problemen zoals overlast en criminaliteit
- kan een bijdrage leveren aan het in beeld brengen van de sociale context van de wijk (bijvoorbeeld hanteren van de shortlist-methode)
- kan kennis van jongerenculturen, straatcultuur, normen en waarden inzetten met betrekking tot de sociale context van jongeren in de wijk
- kan begeleidingsvaardigheden toepassen in de ondersteuning van jongeren
- kan jongeren stimuleren in het ontwikkelen van kwaliteiten en talenten

D1-K1: Zet jongeren in hun kracht ter bevordering van hun maatschappelijke participatie.

- kan groepen jongeren begeleiden
- kan jongeren activeren tot het inzetten van hun eigen kracht en talenten
- kan inspelen op diversiteit binnen de groep waarmee hij werkt
- kan jongeren informeren en adviseren op gebied van maatschappelijke participatie
- kan veilige ontmoetingsmogelijkheden creëren en organiseren
- kan anticiperen op mogelijke problemen bij jongeren
- kan kansen en risico's bij jongeren vroegtijdig signaleren en hierop inspelen
- kan jongeren aanzetten tot het kiezen van een passende aanpak ter voorkoming of vermindering van (hun) problemen
- kan normerend optreden waardoor jongeren vanuit hun eigen kracht (gaan) handelen
- kan activeringsmethodieken toepassen in de ondersteuning van jongeren
- kan specialistische methodieken op het gebied van jongerenwerk toepassen
- kan jongeren doorverwijzen naar de juiste instanties en daarmee mogelijk bijdragen aan preventieve oplossingen
- kan schakelen tussen de jongeren, ouders en het netwerk in de wijk
- kan de volwassenenwereld en jongeren(culturen) met elkaar verbinden
- kan zijn werkzaamheden en resultaten vertalen naar samenwerkingspartners in de wijk/gemeente/organisatie
- kan schriftelijk en mondeling rapporteren naar het team en naar netwerkpartners over zijn bevindingen